

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33Dz/7/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200028
Dátum vydania rozhodnutia: 28. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200028.2

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a sudcov Mgr. Kristíny Babiakovej a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., v právnej veci disciplinárne obvineného E. Ľ. R., sudcu Krajského súdu v Bratislave, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol. s r.o., Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, v konaní o odvolaní v disciplinárnom konaní, o námietke zaujatosti disciplinárne obvineného sudcu proti sudcovi Mgr. Michal Novotný a prísediacemu sudcovi Doc. JUDr. Marián Giba, PhD., v konaní sp. zn. 31D/10/2021, t a k t o

r o z h o d o l :

Sudca disciplinárneho senátu 31D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Mgr. Michal Novotný n i e j e v y l ú č e n ý z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/10/2021 podľa § 32 ods. 1 Trestný poriadok v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z.z. disciplinárny súdny poriadok.

Prísediaci sudca disciplinárneho senátu 31D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky doc. JUDr. Marián Giba, PhD. j e v y l ú č e n ý z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/10/2021 podľa § 32 ods. 1 Trestný poriadok v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z.z. disciplinárny súdny poriadok.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov je s účinnosťou od 1. decembra 2021 upravené zákonom č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov [disciplinárny súdny poriadok (ďalej len ako „DSP“)].

2. Na návrh Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 12.03.2020, č. 20697/2020/151 (vec pôvodne vedená pod spisovou značkou 4Dp/1/2020) prebieha odvolacie disciplinárne konanie proti disciplinárne obvinenému sudcovi E. Ľ. R., sudcovi Krajského súdu v Bratislave. Podľa rozvrhu práce

NSS SR na kalendárny rok 2021 bola vec elektronickou podateľňou NSS SR pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom pridelená na prejednanie a rozhodnutie do súdneho oddelenia 31D, v zložení riadiaci predseda disciplinárneho senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová, sudcovia Mgr. Michal Novotný a prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD., prísediaci sudcovia JUDr. Diana Treščáková a doc. JUDr. Marián Giba, PhD.

3. Senátu 31D bola dňa 22.02.2022 podľa § 24 ods. 1 DSP predložená námietka zaujatosti disciplinárne obvineného sudcu proti sudcovi senátu 31D Mgr. Michalovi Novotnému a prísediacemu sudcovi senátu 31D doc. JUDr. Mariánovi Gibovi, PhD.

4. Vo vzťahu k sudcovi disciplinárneho senátu 31D Mgr. Michalovi Novotnému uviedol tieto dôvody na jeho vylúčenie: „ Z verejne dostupných zdrojov vyplýva, že menovaný sudca pôsobil v rôznych právnických profesiách predtým, ako sa stal v roku 2014 sudcom Okresného súdu Dunajská Streda a od roku 2018 sudcom Krajského súdu v Trnave, ktorého bol neskôr podpredsedom. Od 01.06.2020 bol vymenovaný do funkcie štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti SR. Od 20.08.2021 pôsobí ako sudca Najvyššieho správneho súdu. Z uvedených faktov je zrejmé, že sudca Mgr. Michal Novotný viac ako rok pôsobil ako vysoký štátny úradník v orgáne výkonnej moci. V rámci svojich kompetencií participoval aj na politických aktivitách MSSR a Vlády SR. Vychádzajúc z toho tak bezprostredný prechod z výkonu politickej funkcie v orgáne výkonnej moci do výkonu funkcie na najvyššej súdnej inštancii vyvoláva pochybnosti o miere jeho subjektívnej a najmä objektívnej stránky nestrannosti pri rozhodovaní súdnych prípadov, vrátane disciplinárnych. Odporúčania výhrady pre zabezpečenie nezávislého a nestranného súdnictva v jednotlivých národných štátoch sú zdôrazňované dlhodobo aj na medzinárodnej úrovni, napríklad v bode 36 Stanoviska č. 6 Poradnej rady európskych sudcov (CCEJ) do pozornosti Výboru ministrov rady Európy o princípoch a pravidlách regulujúcich sudcovské profesionálne správanie, najmä v oblasti etiky, nezlučiteľného správania, vychádzajúc z dokumentov ako napr. Základné princípy nezávislosti justície - OSN (1985), Odporúčanie výboru ministrov k nezávislosti, efektívnosti a úlohe sudcov č. R(94)12, Európskej charty o štatúte sudcov (1998) a v neposlednom rade z Kódexu sudcovského správania sa (Bangalovský návrh). V súvislosti s posudzovaním miery nezávislosti a nestrannosti u tohto sudcu nemožno opomenúť ani jeho verejné vyjadrenia citované napr. v Denníku N dňa 27.03.2020 v článku s názvom „Politici a médiá nám kazia meno; Časť sudcov po operácii Búrka hľadá vinníkov mimo svojich radov“ ako aj v článku v Denníku N zo dňa 08.06.2020 s názvom „Cituje Caligilu a sudcom odkazuje, že sú podriadení zákonu: Michal Novotný z ministerstva spravodlivosti“. Z uvedených prejavov implicitne vyplýva pochybnosť o nezávislosti a nestrannosti Mgr. Michala Novotného v tejto veci, pretože aj vzhľadom na ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR (rozhodnutie č. III.ÚS 16/00 a č. II.ÚS 44/2013) spravodlivosť, aj disciplinárnymi súdmi sudcov, má byť nielen poskytovaná nezávislým a nestranným súdom, objektívne a subjektívne nezávislými sudcami, ale musí sa tak aj javiť (zdať sa) vzhľadom ku všetkým okolnostiam (obdobne rozhodnutie ESLP vo veci Delcourt v. Belgicko, 1970, séria A, č. 11).“

5. Vo vzťahu k prísediacemu sudcovi doc. JUDr. Marián Giba, PhD. sťažovateľ vo svojom podaní uviedol tieto dôvody na jeho vylúčenie: „ Z verejne dostupných zdrojov vyplýva, že menovaný prísediaci sudca je od začiatku roka 2022 poradcom prezidentky SR pre oblasť práva a spravodlivosti. Dňa 21.01.2022 bol Súdnou radou SR zvolený do databázy prísediacich sudcov disciplinárnych senátov NSS SR. Prezident SR je podľa čl. 101 prvého oddielu VI. Hlavy Ústavy SR vrcholným predstaviteľom výkonnej moci. Z uvedeného je nesporné, že prísediaci sudca sa podieľa na výkone politickej moci, ktorého pôsobenie, keďže nie je ani prechodné ani občasné, je v priamom rozpore s požiadavkou na výkon funkcie prísediaceho sudcu v disciplinárnom senáte na NSS SR. Moderný právny štát je založený na trojdelení štátnej moci. Každý individuálny sudca musí urobiť všetko, aby presadzoval nezávislosť súdnej moci na oboch úrovniach. Inštitucionálnej aj individuálnej. Potreba tejto nezávislosti je detailne rozpracovaná v Stanovisku CCJE č. 1 (2001), body 10-13. Ako je tam uvedené, „nezávislosť je neoddeliteľným doplnkom a predpokladom nestrannosti sudcu, ktorá je základom pre dôveryhodnosť justičného systému a dôveru, ktorú by mal v demokratickej spoločnosti vzbudzovať“. CCJE niekoľko krát vyjadrila svoj názor, že disciplinárne konanie proti ktorémukoľvek sudcovi musí byť vedené nezávislou autoritou (alebo „tribunálom“) s garanciou všetkých práv na obhajobu“. To však nevyklučuje, aby členmi disciplinárnych tribunálov boli aj osoby iné ako sudcovia, avšak vždy je potrebné zabezpečiť, aby to neboli osoby, ktoré sú členmi parlamentu, vlády, alebo štátnej správy.“

6. Na základe uvedených dôvodov navrhol rozhodnúť o vylúčení Mgr. Michala Novotného a doc. JUDr. Mariána Gibu, PhD. z prejednávania a rozhodovania v disciplinárnom konaní sp. zn. 31D/10/2021.

7. K predloženým námietkam zaujatosti sa vyjadrili sudca Mgr. Michal Novotný a prísediaci sudca doc. JUDr. Marián Giba, PhD.

8. Sudca disciplinárneho senátu 31D Mgr. Michal Novotný k uvedeným námietkam predpojatosti uviedol, že „z obsahu vznesenej námietky nie je vôbec zrejmé, ktorý z pomerov uvedených v §31 Trestného poriadku v spojení s § 4 disciplinárneho súdneho poriadku má zakladať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Vo vyjadrení poukázal na disciplinárny návrh na pozastavenie výkonu funkcie bol podaný z 12.03.2020. Ministrom spravodlivosti bol v tom čase Mgr. Gábor Gál. Štátnym tajomníkom som sa stal 01.06.2020 a túto funkciu som vykonával do 01.08.2021. Prerokúvanou vecou som sa tak z titulu svojej funkcie nijako nezaoberal. Obvineného osobne bližšie nepoznám, stretol som sa s ním len raz v októbri 2018, kedy sedel oproti mne na porade predsedov krajských súdov u ministra spravodlivosti, kde som ako podpredseda zastupoval predsedu Krajského súdu v Trnave. Inak som ho videl len vo verejných informačných prostriedkoch. Je pravdou, že v súčasnosti vykonáva funkciu ministra spravodlivosti Mgr. Mária Kolíková. Aj pokiaľ by som mal k Mgr. Kolíkovej akýkoľvek bližší vzťah, aj podľa judikatúry ústavného súdu SR treba odlišovať situáciu, ak je osoba, ku ktorej má sudca vzťah, účastníkom konania osobne a ak je len reprezentantom úradu alebo orgánu, ktorý je účastníkom konania. Mgr. Mária Kolíková sa stala ministrom (-erkou) spravodlivosti po Mgr. Gálovi a je len osobou vykonávajúcou tento úrad, ktorý je účastníkom (navrhovateľom); keď výkon funkcie skončí, jej reprezentantom sa stane niekto iný. Nemožno teda povedať, že účastníkom konania je osobne Mgr. Kolíková. Môj vzťah k Mgr. Kolíkovej nikdy neprekročil profesionálne a kolegiálne hranice. Pred svojím vymenovaním do funkcie som sa s ňou osobne nepoznal, čo je inak zrejme aj z rozhovoru pre Denník N, na ktorý sa v námietke odkazuje. Po skončení výkonu funkcie štátneho tajomníka sa s Mgr. Kolíkovou ďalej nijako bližšie nestýkam, a to ani pracovne, pretože som nezostal členom žiadnej pracovnej komisie na ministerstve spravodlivosti. Od preloženia na výkon funkcie na najvyšší správny súd neexistuje žiaden hierarchický ani iný vzťah medzi mnou a Mgr. Máriou Kolíkovou, ktorý by mohol vyvolať objektívne pochybnosti o mojej nestrannosti. Mgr. Kolíková nemá voči mne žiadne osobitné oprávnenia, ktorými by mohla ovplyvňovať moje rozhodovanie. Tak ako som už uviedol, tu prerokúvanou vecou som sa počas svojho pôsobenia na ministerstve nijako nezaoberal, v dôsledku čoho nemožno hovoriť o mojej „dvojakej“ úlohe. Odkaz na bod 36 stanoviska č. 3 CCJE považujem za zavádzajúci. Citovaný bod totiž za problematickú považuje činnosť sudcov v osobných (súkromných) kabinetoch ministrov, ale naopak nepovažuje za problém účasť sudcov v odborných prácach na ministerstvách. Funkcia štátneho tajomníka, ktorú som vykonával, nebola funkciou v osobitnom kabinete ministerky Mgr. Kolíkovej, ale bola zákonnou vedúcou funkciou, do ktorej ma ustanovila vláda. Moje úlohy boli vymedzené v organizačnom poriadku ministerstva, podľa ktorého mi podliehali odborné sekcie, nepodliehali mi žiadne politické útvary, ani zásadné koncepčné útvary, kde je vplyv politicky podstatnejší. Rovnako mi nepodliehali ani sekcia dohľadu, do ktorej vecnej náplne patrí vyhodnocovanie predpokladov na podanie disciplinárneho návrhu. Okrem toho citovaný bod 36 nehovorí nič o akejkoľvek „karanténe“, ale len o tom, že sudca by mal pred povolaním do osobného kabinetu ministra požiadať o stanovisko orgán, ktorý ho vymenoval. V ďalšom vyjadrení k rozhodnutiam, na ktoré obvinený odkazuje v námietke uviedol, že vôbec nepriliehajú na existujúcu situáciu. Vo veci III. ÚS 16/00 ústavný súd videl pochybnosti o nezaujatosti pri sudcovi, ktorého stáž na ministerstve spravodlivosti bola ad hoc prerušená na to, aby mohol rozhodnúť konkrétnu trestnú vec. Uznesením sp. zn. II. ÚS 44/2013 boli vylúčení sudcovia ústavného súdu vo veci, ktorej účastníkom bol prezident republiky, a to jeden z nich kvôli dlhodobej spoločnej politickej minulosti s prezidentom a jeden z nich kvôli tomu, že sa veľmi konkrétnym spôsobom vyjadril k zákonnosti voľby sťažovateľa, ktorej posudzovanie tvorilo súčasť veci, z ktorej bol vylúčený. Vo veci Delcourt proti Belgicku ESLP riešil otázku, či je dotknutá nestrannosť kasačného súdu, ak sa generálny prokurátor pri tomto súde zúčastňuje na porade príslušného senátu. V tu prerokúvanej veci neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by čo len naznačovali jej podobnosť s vecami, ktoré boli predmetom citovanej judikatúry. Z judikatúry ESLP z posledného obdobia možno skôr upriamiť pozornosť napr. na rozhodnutie z 25. mája 2021, Erotocritou proti Cypru, sťažnosť č. 15783/16, ktorým bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá sťažnosť, ktorou bolo namietané porušenie práva na nestranný súd podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. ESLP v rozhodnutí okrem iného

zdôraznil, že predseda bol len jedným z viacerých členov rady, pričom ostatní boli tiež sudcami, čo implikuje ich profesionalitu. V tu prerokovanej veci je moje pôsobenie vo funkcii štátneho tajomníka v čase, keď funkciu ministra spravodlivosti vykonávala Mgr. Mária Kolíková, verejne známa skutočnosť, ktorú ani sám neskrývam, môj vzťah k Mgr. Kolíkovej však v žiadnom prípade nedosahuje intenzitu vzťahu opísanú v citovanom rozhodnutí. Zo všetkých dôvodov tak zastávam názor, že v mojom prípade neexistujú také okolnosti, ktoré by objektívne oprávňovali pochybnosti o mojej nezáujatosti pri rozhodovaní v disciplinárnej veci obvineného. Žiadam, aby podľa § 24 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku bolo rozhodnuté tak, že nie som vylúčený z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci sp. zn. 31D 10/2021.“

9. Prísediaci sudca disciplinárneho senátu 31D Doc. JUDr. Marián Giba, PhD. k uvedeným námietkam predpojatosti uviedol, že „prácu poradcu ústavného orgánu (hoci aj nepolitického) nemožno stotožňovať s výkonom právomoci tohto orgánu. Poradcovi z princípu nikdy neprislúcha výkon moci, rovnako ani podiel na ňom. Jeho argumenty a názory si môže a nemusí príslušný ústavný orgán osvojiť na základe vlastnej autonómnej úvahy. Tomu korešponduje aj fakt, že poradca nikdy nemôže niesť zodpovednosť za postupy orgánu, ktorému radí. Okrem toho moja práca pre prezidentku sa týka agendy práva s dôrazom na právo ústavné. Spočíva predovšetkým vo výklade ústavných noriem pre účely praktickej aplikácie v miere, v akej sa týkajú prezidentských právomocí, a tiež v posudzovaní ústavnosti zákonov, ktoré sú prezidentke doručené na podpis/vetovanie. Ide teda o expertnú prácu ústavného právnik, nie o poradenstvo napr. v otázkach vnútornej politiky a pod. Tento typ poradenstva som vykonával aj pre inú hlavu štátu (2015-2019), pričom vtedy ani dnes som túto pozíciu nevnímam ako angažovanie sa v politike. Moje pôsobenie u prezidentky neznamená, že všetko, čo prezidentka v oblasti práva urobí alebo povie, vychádza z mojich rád, a taktiež neznamená, že s každým jej krokom musím byť vždy osobne stotožnený. Radenie ústavnému činiteľovi je práve o tom, aby si vypočul rôzne názory, a následne sa autonómne rozhodol pre konkrétne kroky, ktoré sám uzná za vhodné a správne. Z § 10 ods. 4 disciplinárneho súdneho poriadku vyplýva podrobný až kazuistický pozitívny aj negatívny výpočet vlastností a podmienok, ktoré musí spĺňať prísediaci sudca. Okrem iného je vylúčené jeho členstvo v politickej strane či jeho aktívna činnosť v prospech politickej strany. Nie je však vylúčená jeho odborná práca pre ústavný orgán. Keby zákonodarca prácu poradcu ústavného orgánu považoval za nezlučiteľnú s funkciou prísediaceho sudcu, celkom logicky by to bol premietol do právnej úpravy. Naopak, keďže prísediaci sudca ex lege nesmie byť sudcom z povolania, potom z povahy veci vyplýva, že medzi prísediacimi sudcami budú (a majú byť) ľudia s rôznymi pracovnými aktivitami. Niektoré z nich by mohli byť nezlučiteľné s výkonom funkcie sudcu, ale sú zákonom vedome akceptované u prísediaceho sudcu. S uvedenými súvislosťami si bola zjavne vedomá aj Súdna rada pri mojej voľbe. Na verejnom ústnom vypočutí 21.01.2022 som Súdnú radu výslovne informoval, že od januára 2022 som poradcom prezidentky pre oblasť práva. Žiadny člen Súdnej rady ani len nepovažoval za potrebné sa tejto skutočnosti v diskusii dotknúť a zvolený som bol jednomyselne. Keby platila logika, z ktorej pri odôvodnení námietky voči mne vychádzal E.. R., znamenalo by to, že v žiadnom disciplinárnom konaní by som nemohol pôsobiť ako prísediaci sudca. To by okrem iného sponchybnilo zákonnú úpravu aj všetky postupy, ktoré vo vzťahu k mojej osobe na jej základe vykonala Súdna rada. Pre úplnosť dodávam, že s disciplinárne obvineným sa osobne nepoznám, nikdy som sa s ním nestretol ani som s ním nemal žiadny priamy či sprostredkovaný kontakt. Neprechovávam voči nemu žiadny druh postoja alebo emócie, ktorý by mohol spôsobiť, že budem v tomto konaní voči nemu vystupovať zaujato. Na základe uvedených skutočností navrhujem senátu, aby námietke nevyhovel.“

II.

10. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 24 ods. 2 DSP posúdil námietku zaujatosti vznesenú proti sudcovi a prísediacemu sudcovi súdneho oddelenia 31D v konaní o odvolaní v disciplinárnom konaní vzhľadom na ich pomer k účastníkom, ako aj k veci.

11. Podľa § 4 DSP, ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyklučuje, na disciplinárne konanie sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o základných zásadách trestného konania, o spoločnom konaní, o vylúčení súdu a iných osôb, o obhajcovi, o úkonoch trestného konania, o dokazovaní, o rozhodovaní súdu, o hlavnom pojednávaní, o odvolaní, o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, o obnove konania a o trovách trestného konania.

12. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý sa podľa § 4 DSP použije aj v disciplinárnom konaní, je z vykonávania úkonov disciplinárneho konania vylúčený okrem iného prísediaci sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k (okrem iného) osobám, ktorých sa úkon priamo týka. Pomerom prísediaceho sudcu k osobám uvedeným v cit. ustanovení sa rozumie jeho vzťah k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať pochybnosti o nezaujatosti prísediaceho sudcu. Za takýto vzťah treba považovať najmä príbuzenský a rodinný pomer, no okrem toho môže ísť aj o priateľstvo. Pri posudzovaní, či tento pomer zakladá alebo nezakladá pochybnosti o nezaujatosti, nie je rozhodujúce subjektívne presvedčenie prísediaceho sudcu. Podstatné je, či oznámené skutočnosti sú objektívne spôsobilé takéto pochybnosti vyvolať.

13. Podľa § 24 ods. 1 DSP, ak nastanú okolnosti, ktoré môžu zakladať dôvod zaujatosti predsedu disciplinárneho senátu, sudcov disciplinárneho senátu, prísediacich alebo sudcov senátu, ktorý rozhoduje o odvolaní proti disciplinárnemu rozhodnutiu, môže navrhovateľ, disciplinárne obvinený alebo jeho obhajca namietat ich zaujatosť. Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa dotknutý subjekt o dôvodoch zaujatosti dozvedel; na neskôr oznámenú námietku zaujatosti sa neprihliada.

14. Podľa § 24 ods. 2 DSP o námietke zaujatosti a o oznámení predsedu disciplinárneho senátu, sudcu disciplinárneho senátu alebo prísediaceho o ich zaujatosti rozhodne trojčlenný senát najvyššieho správneho súdu určený náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti do siedmich dní od predloženia veci.

15. Účelom právnej úpravy ustanovenej v citovanej právnej norme § 24 DSP je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1./ k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2./ k účastníkom konania (o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu tak pozitívneho alebo negatívneho), 3./ k zástupcom účastníkov konania.

16. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, (ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci).

17. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

18. Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

19. Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j.

zistovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. III. ÚS 16/00).

20. Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

21. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a nestranné.

22. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým sú stanovené ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu existenciou určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

23. V tejto súvislosti Najvyšší správny súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

24. V danej súvislosti najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranné, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z.z. zákon o sudcoch v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok. (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch).

25. Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach podliehajúcich súdnemu prieskumu. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

26. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať.

27. Procesne účinnou, t.j. spôsobilou vyvolať konanie, je len taká námietka zaujatosti, ktorá je založená na skutočnostiach týkajúcich sa vzťahu sudcu k prejednávanej veci, teda k veci, z ktorej má byť vylúčený alebo ku konkrétnym osobám, ktoré v nej vystupujú. Procesne úspešnou bude taká

námietka potom vtedy, ak sú v nej uvedené skutočnosti, posudzujúc ich subjektívneho i objektívneho hľadiska, preukázu taký pomer sudcu k prejednávanej veci alebo k už uvedeným osobám, ktorý vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Inak povedané, subjektívny a objektívny test nezaujatosti sudcu sa uplatní (aktivuje) iba pri posudzovaní dôvodov vylúčenia, ktoré sa týkajú prejednávanej veci a v nich vystupujúcich osôb.

II.A K námietke zaujatosti proti sudcovi Mgr. Michalovi Novotnému

28. Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzbudiť pochybnosť o nezaujatosti by nemohol pomer sudcu disciplinárneho senátu k prejednávanej veci alebo k osobám disciplinárneho konania vedeného na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 31D v dôsledku jeho pozitívneho alebo negatívneho vzťahu, ktorý by mohol ovplyvniť rozhodnutie vo veci a tým aj zasiahnuť do postavenia a práv disciplinárne obvineného sudcu. Po preskúmaní námietky voči osobe sudcu Mgr. Michala Novotného najvyšší správny súd konštatuje, že nie sú naplnené dôvody na jeho vylúčenie.

29. Najvyšší správny súd považuje za dôležité uviesť, že námietky disciplinárne obvineného voči sudcovi pokladá za všeobecné a nekonkrétne, keďže bližšie neuviedol, či sa v prípade sudcu má jednať o jeho pomer k veci alebo k osobám zúčastneným na konaní a sú postavené iba na abstraktných a všeobecných dôvodoch. Vzhľadom na to, že sudca môže byť vylúčený iba zo závažných a konkrétnych dôvodov a pri jeho vylúčení je potrebné postupovať veľmi obozretne, pretože ide o výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy), námietka zaujatosti v tomto smere podľa najvyššieho správneho súdu nespĺňa kvalitatívne predpoklady na tento typ podania. Napriek tomu sa s jej obsahom súd vysporiadal.

30. Podľa judikatúry EŠLP k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa pri skúmaní nestrannosti sudcu vychádza z kombinácie subjektívneho testu, kde sa berú do úvahy osobné presvedčenie a správanie daného sudcu, teda či sudca má osobný predsudok v danej veci a objektívneho testu, kde sa skúma, či súd ako taký poskytuje dostatočné záruky, aby vylúčil oprávnené pochybnosti ohľadom svojej nestrannosti.

31. Pri subjektívnom teste sa predpokladá osobná nestrannosť sudcu, pokiaľ nebol dokázaný opak. Sudca jasne deklaroval, že nemá žiadne osobné vzťahy s disciplinárne obvineným a ani nevykonával žiadne úkony v prejednávanej veci. Na akýkoľvek osobný vzťah sudcu k disciplinárne obvinenému alebo vzťah k veci navyše ani disciplinárne obvinený nepoukazoval. Verejné vyjadrenia sudcu disciplinárneho senátu pre médiá, neboli podľa názoru najvyššieho správneho súdu takej intenzity, aby objektívne mohli vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu k disciplinárne obvinenému alebo k veci, keďže boli všeobecnej povahy a vyslovené v rovine odbornej a vecnej diskusie, ku ktorej je sudca oprávnený. Pochybnosti by mohli vzniknúť, ak by sudca vopred vyjadril svoje stanovisko k veci alebo by sa vyjadroval priamo k osobe obvineného, čo však v prejednávanej veci nenastalo (k tomu bližšie pozri NRč z 15. septembra 1999, Nd 310/1999; Buscemí v. Taliansko zo 16. septembra 1999; ZSP 11/2003; I. ÚS ČR 722/05; II. ÚS ČR 3164/07 (U 2/48 SbNU 969)]. V námietke zaujatosti disciplinárne obvinený nepoukázal na konkrétnu časť verejných vyhlásení sudcu, z ktorej by mal vyplývať akýkoľvek dôkaz o vzťahu k jeho osobe (o nepriateľstve alebo zlom úmysle voči disciplinárne obvinenému) alebo k veci, preto takto všeobecne vznesenú námietku považoval najvyšší správny súd za nedôvodnú a neodôvodnenú. Navyše, zo žiadnej časti článku v Denníku N z 8. júna 2020 neindikuje opodstatnenú obavu z predpojatosti sudcu voči disciplinárne obvinenému.

32. Pri objektívnom teste sa skúma, či existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o sudcovej nestrannosti. Dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá sama o sebe skutočnosť, že sudca Mgr. Michal Novotný pôsobil v rôznych právnických profesiách od roku 2014 do 20. augusta 2021, kedy sa stal sudcom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a že u neho nastal bezprostredný prechod z výkonu funkcie štátneho tajomníka do výkonu funkcie na najvyššej súdnej inštancii. Samotná skutočnosť, že sudca disciplinárneho senátu bol štátnym tajomníkom ministerstva spravodlivosti podľa názoru najvyššieho správneho súdu bez ďalšieho nemôže zakladať dôvod na vylúčenie sudcu. Aj v uvedenom prípade je totiž nevyhnutné skúmať vzťah sudcu k veci alebo osobám zúčastneným na konaní. K tomu, aby bol aj v takomto prípade dôvod na vylúčenie sudcu je preto nutná existencia ďalších relevantných okolností, ktoré by vzťah sudcu voči disciplinárne obvinenému alebo k veci zmenili natoľko, že by z neho bolo možné vyvodiť legitímne pochybnosti o jeho nestrannosti. Na žiadne takéto okolnosti však disciplinárne obvinený nepoukazuje. Za takéto okolnosti

nemôžu byť považované ani všeobecné verejné vyhlásenia sudcu v pozícii štátneho tajomníka, ktoré žiadnym spôsobom nezakladajú jeho pomer k veci či osobám zúčastneným na konaní (viď bod 31).

33. Ako vyplýva z vyjadrenia sudcu k námietke zaujatosti, nemá žiaden osobný vzťah k disciplinárne obvinenému, nebol žiadnym spôsobom zapojený do prejednávanej veci, nemá žiaden vzťah k bývalému ministrovi spravodlivosti ako navrhovateľovi a jeho vzťah k súčasnej ministerke spravodlivosti nie je takej intenzity, že by vzbudzoval pochybnosti o jeho nezaujatosti (pracovný vzťah bez hlbších väzieb ešte sám o sebe nezakladá dôvod na vylúčenie sudcu). Ak nezakladajú vždy objektívnu pochybnosť o nezaujatosti sudcu vzťahy priateľské či kolegiálno-priateľské (napr. bod 8 uznesenia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo dňa 12.4.2018, čj. Nao 55/2018- 47 a tam citovaná judikatúra), platí to o to viac preto pre vzťah čisto pracovný. Vzhľadom na to, že navrhovateľ nepoukázal na vzťah hlbšej intenzity medzi navrhovateľom a sudcom a taký vzťah ani najvyšší správny súd nemal preukázaný, nemohol byť ani dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania veci.

34. Hoci disciplinárne obvinený nijak bližšie nepoukazuje na účasť sudcu v disciplinárnej agende v čase jeho pôsobenia v pozícii štátneho tajomníka, sám sudca sa vo vyjadrení s touto otázkou vysporadúva nad rámec námietok. Najvyšší správny súd v tejto súvislosti opakuje, že pozícia štátneho tajomníka bez ďalších relevantných okolností sama o sebe nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania veci, pričom súd dopĺňa, že výkon zákonných úloh zverených ministerstvu do kompetencie ešte nepreukazuje vzťah sudcu (v tom čase štátneho tajomníka) k veci alebo k osobám zúčastneným na konaní a teda objektívny dôvod na pochybnosti o jeho nezaujatosti. Takou okolnosťou by bola samozrejme situácia, ak by sa sudca ako štátny tajomník podieľal na podaní disciplinárneho návrhu proti disciplinárne obvinenému alebo by nejakým spôsobom participoval na prejednávanej veci, na čo však disciplinárne obvinený nepoukazuje a takú skutočnosť ani nemal najvyšší správny súd za preukázanú.

35. Najvyšší správny súd preto uzatvára, že len samotný fakt, že bol sudca štátnym tajomníkom, nemôže byť samo o sebe dôvodom na jeho vylúčenie, ak neexistujú ďalšie relevantné okolnosti, ktoré by zakladali pochybnosti o jeho nezaujatosti. Na žiadne ďalšie relevantné okolnosti disciplinárne obvinený nepoukázal a najvyšší správny súd ani ďalšie relevantné okolnosti sám neidentifikoval, preto dôvod na vylúčenie sudcu Mgr. Michala Novotného z konania vedenom na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 31D/10/2021 nevidel.

36. Pokiaľ sa v námietke zaujatosti poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 16/00 a uznesenie II. ÚS 44/2013, v predmetnej veci neexistujú skutočnosti, ktoré by naznačovali jej podobnosť s vecami, ktoré boli predmetom uvedenej judikatúry. Právne záruky inštitútu nezávislosti, ako aj individuálnej nezávislosti by mali byť v spravodlivej rovnováhe k verejným záujmom na tom, aby súdy a sudcovia plnili svoje poslanie rozhodovať spory nestranne v súlade s platným právnym poriadkom a s plným rešpektom k právam, ktoré sa priznávajú účastníkom súdnych konaní.

II.B K námietke zaujatosti proti prísediacemu sudcovi doc. JUDr. Mariánovi Gibovi, PhD.

37. Disciplinárne obvinený viazal námietku proti prísediacemu sudcovi na skutočnosť, že „menovaný prísediaci sudca je od začiatku roka 2022 poradcom prezidentky SR pre oblasť práva a spravodlivosti“. Poukázal na to, že toto jeho pracovné pôsobenie fakticky znamená, že sa podieľa na výkone politickej moci, čo je v priamom rozpore s požiadavkou na výkon funkcie prísediaceho sudcu v disciplinárnom senáte. Má za to, že z vyššie uvedeného dôvodu existuje vo veci konflikt záujmov. Disciplinárne obvinený ďalej argumentuje tým, že aj keď podľa Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) je možné, aby členmi súdov, resp. tribunálov boli aj osoby iné ako sudcovia, je potrebné vždy zabezpečiť, aby tieto osoby neboli členmi parlamentu, vlády alebo štátnej správy.

38. Vychádzajúc z tejto námietky, ktorá je vo svojej podstate koncipovaná na tom základe, že prísediaci sudca je zároveň poradcom prezidentky Slovenskej republiky, musel senát v prvom rade preskúmať, či existuje rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, ktoré by takúto, príp. obdobnú situáciu - hoci aj v parciálnej rovine - riešili.

39. Senát rozhodujúci o vznesenej námietke zaujatosti pritom ako relevantné súdne rozhodnutie (i keď len čiastočne) identifikoval nález Ústavného súdu Slovenskej republiky - č. k. III. ÚS 571/2014-266 zo dňa 13. marca 2015. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej ako „ústavný súd“) v súdnej veci posudzoval - okrem iných - právny režim poradných orgánov hlavy štátu (prezidenta Slovenskej

republiky) a riešil postavenie sudcov v poradnom výbore prezidenta Slovenskej republiky na preskúmanie vhodnosti kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky.

40. I keď senát rozhodujúci v tejto veci - na strane jednej - vníma skutkové osobitosti/rozdiely veci, v ktorej bol nález vydaný - vrátane súvisiaceho právneho názoru - a skutkové okolnosti rozhodovanej veci na strane druhej, je nepochybné, že viaceré závery ústavného súdu vyslovené v citovanom rozhodnutí je možné a potrebné analogicky aplikovať aj na námietku vznesenú disciplinárne obvineným v tomto konaní.

41. Osobitne poukazuje senát na to, že podľa názoru ústavného súdu vysloveného v citovanej veci, pôsobenie sudcov v poradnom orgáne prezidenta Slovenskej republiky je „v rozpore s princípom deľby moci, nehľadiac na to, že osobné a mimosúdne väzby, ku ktorým pri takej činnosti dochádza, nevyhnutne zvyšujú pravdepodobnosť možného stretu záujmov, a robia tak nestrannosť v podobe nezaujatosti sudcov spochybniteľnou.“

42. Aj ďalší právny názor ústavného súdu formulovaný v citovanej veci svedčí v prospech vylúčenia prísediaceho sudcu z vykonávania úkonov a rozhodovania vo veci - sp. zn. 31D/10/2021. Ústavný súd totiž svoje konkrétne čiastkové právne názory obsiahnuté v náleze zovšeobecňuje do záveru, podľa ktorého „Účasť sudcov v poradnom orgáne prezidenta, ktorý plní úlohy v rámci inej vetvy štátnej moci, preto odporuje čl. 145a ods. 2 ústavy.“

43. Podľa názoru senátu, prísediaci sudca je pre účely samotného disciplinárneho konania nepochybne považovaný za sudcu, čo vyplýva aj z toho, že v rámci konania a rozhodovania vo veci sa prísediaci sudca žiadnym meritórnym znakom nelíši od riadneho (rozumej: profesionálneho - kariérneho) sudcu a najmä v rámci rozhodovania vo veci samej má identické postavenie a rovnakú váhu hlasu ako ktorýkoľvek kariérny sudca príslušného disciplinárneho senátu. Z toho dôvodu sa na neho vzťahujú aj rovnaké dôvody vylúčenia, ako je to pri sudcovi.

44. Senát rozhodujúci o podanej námietke sa zároveň oboznámil s vyjadrením prísediaceho sudcu (zo dňa 23.02.2022) k vznesenej námietke, pričom v tomto vyjadrení neidentifikoval také právne alebo skutkové okolnosti, ktoré by boli spôsobilé negovať právne úvahy ústavného súdu vyslovené v citovanom náleze.

45. Skutočnosť, že odporúčania prísediaceho sudcu (ako poradcu prezidentky) nie sú pre hlavu štátu záväzné, je právne a skutkovo porovnateľné s členmi poradného orgánu, ktorého charakter posudzoval ústavný súd v citovanej veci, preto senát nepovažuje za relevantné venovať v odôvodnení tohto rozhodnutia rozsiahlejší priestor skúmaniu tejto otázky. Na strane druhej, ani skutočnosť, že prísediaci sudca bol procesným postupom podľa disciplinárneho súdneho poriadku zvolený za prísediaceho sudcu (splnenie podmienok podľa § 10 ods. 4 DSP) podľa názoru senátu neznamená, že nemôžu nastať alebo existovať iné okolnosti, ktoré by v konkrétnej veci mohli viesť k vylúčeniu aj takéhoto prísediaceho sudcu z konania.

46. Senát rozhodujúci vo veci sa plne stotožňuje s názorom prísediaceho sudcu, že účelom zavedenia inštitútu prísediacich sudcov do disciplinárneho súdneho poriadku bolo - okrem iných - dosiahnuť to, aby medzi prísediacimi sudcami boli aj „ľudia s rôznymi pracovnými aktivitami“, avšak zároveň je práve z tohto dôvodu potrebné mimoriadne pozorne a obozretne pristupovať k hodnoteniu námietok zaujatosti v konkrétnych veciach. Osobitne je táto potreba akcentovaná tým, že prísediaci sudcovia - v rámci konaní na najvyššom správnom súde - participujú výlučne na rozhodovaní vo veciach disciplinárneho trestania, kde musí nepochybne platiť najprísnejší štandard interpretácie právnych a skutkových okolností determinujúcich skúmanie predpojatosti, resp. zaujatosti sudcu (najmä z dôvodu potenciálnych dopadov týchto rozhodnutí do právnej sféry obvinených osôb). Aj podľa názoru senátu rozhodujúceho vo veci, pôsobenie prísediaceho sudcu mimo súdnej sústavy nie je - vzhľadom na pozitívnoprávnu úpravu - per se prekážkou toho, aby bol sudcom v disciplinárnom senáte, čo však neznamená, že pracovné pôsobenie prísediaceho sudcu v konkrétnom prípade nebude predstavovať dôvod pre jeho vylúčenie z konania.

47. Skutočnosť, že prísediaci sudca v rámci voľby prísediacich (podľa disciplinárneho súdneho poriadku) pred Súdnou radou Slovenskej republiky upozornil na fakt, že je poradcom hlavy štátu, svedčí podľa názoru senátu rozhodujúceho vo veci o vysokej morálnej a etickej integrite prísediaceho sudcu. Na strane druhej, neriešenie tejto otázky (v rámci rozpravy) pred Súdnou radou Slovenskej republiky, resp. skutočnosť, že i napriek tejto informácii bol prísediaci sudca zvolený za prísediaceho sudcu, neznamená, že je bez ďalšieho vylúčený, aby bol z konkrétneho konania vylúčený.

48. Vzhľadom na vyššie uvedené, senát rozhodujúci o námietkach podaných disciplinárne obvineným sudcom nevidel dôvod, pre ktorý by sa mal odkloniť od skôr vyslovených úvah ústavného súdu, ktorý en bloc odmietol kumuláciu funkcie poradcu prezidenta republiky a funkciu sudcu („Účasť sudcov v poradnom orgáne prezidenta, ktorý plní úlohy v rámci inej vetvy štátnej moci, preto odporuje čl. 145a ods. 2 ústavy.“), a to z dôvodu spojenia súdnej a výkonnej moci v osobe prísediaceho sudcu, ktoré samo o sebe je objektívnym dôvodom na vznik pochybností o nezaujatosti prísediaceho sudcu.

49. Senát rozhodujúci vo veci však navyše považuje za relevantné poukázať aj na ustanovenie § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o sudcoch“), podľa ktorého v prípade disciplinárne obvinených sudcov (1) Prezident sudcu odvolá [...] c) na základe disciplinárneho rozhodnutia pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu. Z uvedeného vyplýva, že hlava štátu je povinná v takomto prípade sudcu z funkcie odvolať („odvolať“), pričom podkladom pre tento úkon hlavy štátu je právoplatné rozhodnutie disciplinárneho senátu.

50. Vo veci, v ktorej bola proti prísediacemu sudcovi vznesená námietka zaujatosti (sp. zn.: 31D/10/2021) sa pritom rozhoduje o podanom opravnom prostriedku disciplinárne obvineného sudcu práve proti takému prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bol tento odvolaný z funkcie sudcu. Uvedenú skutočnosť potom vyhodnotil senát ako významnú aj pre vylúčenie prísediaceho sudcu z predmetného konania. Je totiž zrejme, že prísediaci sudca, ktorý je zároveň poradcom hlavy štátu a je teda osobou pracovne blízkou k prezidentke republiky a podieľajúcou sa na výkone výkonnej moci, by vo veci sp. zn. 31D/10/2021 ako člen senátu spolurozhodoval o tom, či vznikne právny titul (právoplatné disciplinárne rozhodnutie o odvolaní obvineného z funkcie) na to, aby hlava štátu disciplinárne obvineného sudcu z funkcie sudcu odvolala (§ 117 ods. 5 zákona o sudcoch - „(5) Disciplinárnym opatrením za závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu je vždy odvolanie z funkcie sudcu.“ v spojení s § 18 ods. 1 písm. c) zákona o sudcoch: „(1) Prezident sudcu odvolá [...] c) na základe disciplinárneho rozhodnutia pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu.“).

51. Tento stav preto môže legitímne vyvolať zdanie, že prísediaci sudca nebude vo veci konať a rozhodovať nestranné a nezaujato. Zdanie zaujatosti, resp. absencie nestrannosti môže byť vyvolané už len tým, že členom súdneho telesa je poradca prezidenta štátu, ktorý ako jediný má ústavnú právomoc odvolávať sudcov z funkcie, t.j. dochádza k neformálnemu prepojeniu dvoch zložiek štátnej moci, avšak navyše môže byť umocnené práve tým, že prezident republiky v týchto prípadoch (právoplatné disciplinárne rozhodnutie o odvolaní z funkcie), nemôže uplatniť vlastnú úvahu, ale je ex lege povinný sudcu z funkcie odvolať („odvolať“). Opísaný právny stav preto ešte viac podčiarkuje potrebu striktného oddelenia hlavy štátu, resp. jeho poradcov od disciplinárneho rozhodovania, a to osobitne v prípadoch, keď sa koná o uložení disciplinárneho opatrenia spočívajúceho v odvolaní sudcu z funkcie.

52. V predmetnom kontexte senát odkazuje aj na bod 12. stanoviska č. 1(2001) Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) do pozornosti Výboru ministrov Rady Európy o štandardoch týkajúcich sa nezávislosti justície a nepreložiteľnosti sudcov, z ktorého vyplýva „12. Sudcovská nezávislosť predpokladá absolútnu nestrannosť sudcov. Keď rozhodujú spor medzi akýmikoľvek stranami, sudcovia musia byť nestranní, čo znamená slobodní od akýchkoľvek konexií, náklonnosti alebo zaujatosti, ktoré ovplyvňujú - alebo sa môžu zdať že ovplyvňujú, ich spôsobilosť rozhodovať nezávisle. V tejto súvislosti je sudcovská nezávislosť rozvinutím základného princípu „nikto nemôže byť sudcom v jeho vlastnom prípade“. Tento princíp má oveľa väčší význam než len pre konkrétnych účastníkov súdneho konania. Nielen účastníci súdneho konania, ale celá spoločnosť musí byť schopná dôverovať súdnej moci. Preto sudca nielenže musí byť oslobodený od akýchkoľvek nevhodných vzťahov, zaujatosti alebo vplyvov, ale za takého ho musí považovať aj priemerný pozorovateľ. V opačnom prípade môže byť dôvera v nezávislosť súdnej moci oslabená.“

53. Vychádzajúc z právneho názoru ústavného súdu, ktorý už v minulosti vo svojej rozhodovacej praxi reprobował kumulovanie funkcie poradcu prezidenta republiky a funkcie sudcu - a zároveň - prihliadajúc na skutočnosť, že prísediaci sudca (poradca hlavy štátu) pôsobí v rámci agendy disciplinárneho postihovania sudcov, kde zo zákona prichádza do úvahy ich odvolanie hlavou štátu (teda osobou, ktorej je sudca poradcom) na základe disciplinárneho rozhodnutia, pričom vo veci sp. zn. 31D/10/2021 je predmetom konania práve disciplinárne opatrenie odvolania sudcu z funkcie,

dospel senát k záveru o nevyhnutnosti vylúčenia prísediaceho sudcu z konania vedeného na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 31D/10/2021.

III.

54. Vzhľadom k uvedenému Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku za primeranej aplikácie ustanovení disciplinárneho súdneho poriadku rozhodol tak, že vec prejednávajúci sudca Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Mgr. Michal Novotný nie je vylúčený z pojednania a rozhodovania veci vedenej pod spisovou značkou 31D/10/2021 a vec prejednávajúci prísediaci sudca disciplinárneho senátu 31D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky doc. JUDr. Marián Giba, PhD. j e v y l ú č e n ý z pojednania a rozhodovania veci vedenej pod spisovou značkou 31D/10/2021.

55. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.